

[H. P. Johansen.]

til embederne, hvilket vil sige, at det er meget svært for kommunerne at få netop de lærere, som passer til de pågældende embeder. Den største vanskelighed består i at få vikararbejdet udført. Der anvendes både pensionerede lærere og præster. I den kommune, hvor jeg er bosiddende, har ikke mindre end tre præster optrådt som vikarer i kommuneskolen. Der anvendes også seminarieelever; det er, såvidt jeg husker, elever i 3die klasse, der sendes ud en kort tid som vikarer. Men alligevel er der mangel på lærere. Det er oplyst for mig, at Københavns kommune engang i fjor havde et udækket behov af ikke mindre end 200 vikarer, og at dette behov blev dækket af lærerkræfter uden nogen som helst pædagogisk eksamen, og mangfoldige kommuner har jo tilsvarende vanskeligheder på dette område.

Det er altså helt sikkert, at der for tiden er en overordentlig lærermangel i folkeskolen, og derfor er det også nødvendigt, at der uddannes årlig et større antal lærere end hidtil. Men nu viser det sig, at de 3 private københavnske seminarier ikke er i stand til at optage alle de kvalificerede elever, der melder sig til optagelsesprøven, eller som kan optages uden optagelsesprøve, og derfor er der nu grundlag for at gennemføre et lovforslag som dette.

Løvrigt vil jeg gerne benytte lejligheden til at anerkende og påskønne, at de private københavnske seminarier har ydet en meget stor indsats for at afhjælpe lærermangelen. Jeg kan nævne, at normalt arbejder disse tre seminarier samtidigt med 4 klasser hver, altså ialt 12 klasser, men for tiden arbejder de med ialt 24 klasser, d. v. s. det dobbelte af det elevtal, de ellers plejer at arbejde med. Det forekommer mig, at også disse tal tyder på, at der er brug for et seminarium mere i København.

Med hensyn til begrundelsen for lovforslaget synes jeg også, der kan anføres, at et så stort område som København, der beskæftiger så mange lærere, som tilfældet er, overhovedet ikke har noget statsseminarium, medens derimod til sammenligning det sydlige Jylland har ikke mindre end 4 statsseminarier — jeg tænker på Jelling, Ribe, Haderslev og Tønder seminarier. Det kan også nævnes, at et område som hele Sjælland med Lolland-Falster slet intet statsseminarium har for kvinder, et forhold, som ofte har været omtalt, og som der ofte har været ønsket om at få forandret. Forholdet er dette, at på hele Sjælland og Lolland-Falster findes der 5 private seminarier og kun eet

statsseminarium, nemlig Jonstrup, og Jonstrup optager som bekendt kun mandlige elever. Altså, de kvindelige seminarieelever er udelukkende henvist til de private seminarier. Men når jeg nu har sagt dette, vil jeg dog gerne tilføje, at disse bemærkninger på ingen måde må opfattes som en, jeg kan måske sige camoufleret kritik af de private lærerskoler, absolut ikke. Jeg mener også, at de private seminarier for tiden udfører et fortrinligt arbejde med hensyn til læreruddannelsen, men det er dog vistnok således, at det er dyrere at være elev på de private seminarier end på statens seminarier. Jeg erindrer nok, at der er gennemført tilskudsordninger, hvis formål er at udjævne forskellen på dette område, men alligevel er det dyrere at erhverve en lærereksamen på et privat seminarium end på et af statens seminarier. Men også dette forhold, altså de kvindelige elevers adgang til statsseminarier, bliver der bødet på med forslaget her, idet det nye seminarium tænkes oprettet som et fællesseminarium.

Ja, så er der lige spørgsmålet om udgifterne, som forslaget medfører for statens vedkommende. Her oplyser bemærkningerne, at udgifterne det første år anslås til 30 000 kr., hvis der oprettes en enkelt klasse, og 45 000 kr., hvis der oprettes to klasser, altså både en 4-årig linie og en 2½-årig linie, og hertil kommer endvidere en andel af udgiften til driften af „Emdrupborg“, hvor seminariet skal have lokaler. Naturligvis er man klar over, at udgiften vil vokse, efterhånden som klassetallet vokser, altså efterhånden som seminariet får både en 1ste klasse og en 2den klasse, en 3die klasse og en 4de klasse, men alligevel er det et meget billigt foretagende at oprette dette seminarium, og grunden hertil er jo velkendt, nemlig denne, at der kan etableres et samarbejde mellem lærerhøjskolen og det nye seminarium hvad angår lokaler og materiel.

Jeg takker den højtærede minister for forslaget, som det er fremsat, og jeg anbefaler det til en hurtig og velvillig behandling. På et senere tidspunkt skal jeg tillade mig at foreslå nedsættelse af et udvalg. Jeg ved — det er sagt mig —, at de private seminariers ledere ønsker lejlighed til at fremsætte visse synspunkter angående denne sag, og det er jo også kun rimeligt, at der bliver lejlighed til dette. Jeg anbefaler altså forslaget på det bedste.

Stegger Nielsen: Det er rigtigt, at der i øjeblikket indenfor folkeskolen hersker en stor lærermangel — vi, der arbejder indenfor folkeskolens gerning, har denne kala-